

Лекція

Тема: Вступ. Компаративістика як наука.

План

1. Зміст поняття «компаративістика».
2. Предмет порівняльного літературознавства.
3. Структура, завдання і статус компаративістики.
4. Взаємини із суміжними галузями.
5. Гуманітарні виміри компаративістики.
6. Огляд наукових і навчальних видань із дисципліни.
7. Основні осередки компаративних студій.

Література

1-10, 21, 33, 37, 56

Лекція

Тема: Еволюційні етапи порівняльного літературознавства

План

1. Передісторія літературної компаративістики.
2. Міфологічна школа.
3. Теорія наслідування.
4. Антропологічна теорія.
5. Культурно-історична школа.
6. Компаративні зацікавлення Івана Франка.
7. Методологічні пошуки компаративістики ХХ ст.
8. Розвиток порівняльних студій в Україні.

Література

3, 4, 10, 25, 37, 40, 56

Лекція

Тема: Порівняльно-історичний (генетично-контактний) підхід

План

1. «Все пізнаємо в порівнянні».
2. Генетичний (генеалогічний) метод.
3. Контактологічний метод.
4. Вивчення зовнішніх літературних зв'язків.
5. Внутрішні контакти: категорія впливу, рецепція – комунікація – традиція.
6. Принципи дослідження міжлітературних зв'язків.

Література

1-10, 18, 19, 25, 29-32, 47, 57

Лекція

Тема: Переклад як форма міжлітературних взаємин

План

1. Форми і різновиди перекладу.
2. Категорії «еквівалентність», «адекватність», «трансформація» і «деформація».
3. Поняття буквального перекладу, підрядника, вільного перекладу, художнього перекладу, адаптації, переспіву.

4. Українська перекладацька школа.
5. Перекладацька спадщина П. Куліша, І. Франка, неокласиків, А. Кримського, Г. Кочура, М. Лукаша та ін.
6. Здобутки сучасних українських перекладачів (О. Мокровольського, М. Стріхи, О. Тереха та ін.).

Література

1, 3, 17, 19, 28, 29-32, 37

Лекція

Тема : Порівняльно-типологічний (зіставний) підхід.

План

1. Понятти про типологію.
2. Історичні етапи зіставної методики.
3. Аналогія і контраст. Паралельне зіставлення – контекстуальний аналіз – типологічне вивчення.
4. Співвідношення між генеалогією і типологією.
5. Структуральні засади типології.
6. Категорії «зв'язок», «відношення», «синтагма», «парадигма», «варіант», «інваріант».
7. Порівняльна поетика.
8. Синхроністична типологія Діоніза Дюришина.
9. Діахронічні аспекти типології.

Література

1-10, 14, 15, 38, 41, 44, 49, 57

Лекція

Тема: Тематичний, генологічний і стилістичний рівні компаративістики

План

1. Проблеми тематичної історіографії, класифікації та термінології.
2. Архетипна / міфологічна критика.
3. Традиційні сюжети та образи.
4. Між типологією і феноменологією.
5. Мотив – сюжет.
6. Наратологічні аспекти тематології.
7. Обсяг і глибина тематологічного зіставлення.
8. Компаративна стилістика.
9. Компаративна генологія.

Література

13, 18, 25, 27, 34, 35, 36, 39, 42, 48, 55, 56

Лекція

Тема: Концепція інтертекстуальності в компаративістиці.

План

1. Компаративістика «без берегів».
2. Становлення категорії інтертекстуальності.
3. Типи міжтекстової взаємодії.
4. Форми інтертекстуальності.
5. Палімпсестна будова тексту.
6. Історичні форми міжтекстовості.
7. Постмодерний текст як поле інтертекстуальної гри.

Література

12, 24, 41, 48, 51, 52, 58

Лекція

Тема: Міждисциплінарні підходи до літератури та її контекстів.

План

1. Компаративістика на міждисциплінарному перехресті.
2. Інтермедіальність – красне письменство серед інших мистецтв.
3. Мистецтво та різні сфери духовної культури.
4. Культуральні студії.

Література

1, 3, 23, 45, 50, 57

Лекція

Тема: Літературна імагологія

План

1. Імагологія як мультидисциплінарна спеціалізація літературної компаративістики.
2. Проблема національного характеру і національний образ світу.
3. Національні стереотипи в дискурсивному освітленні.
4. Розширення Ойкумени: подорожня література.
5. Естетизація екзотичного.
6. Між полюсами «свого» і «чужого».
7. На прикордонні: народи-сусіди, іноплемінні співвітчизники, «люди без батьківщини» в літературній іконографії.
8. Україна в рецепції Заходу і Сходу.

Література

1, 3, 10, 11, 29-32, 38

Лекція

Тема: Постколоніальні студії в компаративістиці

План

1. Поняття «постколоніальні студії».
2. Компаративні вектори постколоніального літературознавства.

3. Деструкція європоцентричної моделі світової літератури.
4. Проблематика українських постколоніальних студій. Аналіз книг «Коли забуду тебе, Єрусалиме...» Юрія Барабаша, «Українське літературознавство постколоніального періоду» Петра Іванишина, «В обіймах імперії» Мирослава Шкандрія, «У тіні імперії» Олени Юрчук та ін.

Література

1, 3, 22, 26, 29-32, 43, 46, 53, 54

Практичне заняття

Тема: Вступ. Компаративістика як наука.

Теоретичні питання

1. Зміст поняття «компаративістика».
2. Предмет порівняльного літературознавства.
3. Структура, завдання і статус компаративістики.
4. Взаємини із суміжними галузями.
5. Гуманітарні виміри компаративістики.
6. Огляд наукових і навчальних видань із дисципліни.
7. Основні осередки компаративних студій.

Література

1-10, 21, 33, 37, 56

Практичне заняття

Тема: Еволюційні етапи порівняльного літературознавства

Теоретичні питання

1. Передісторія літературної компаративістики.
2. Міфологічна школа.
3. Теорія наслідування.
4. Антропологічна теорія.
5. Культурно-історична школа.
6. Компаративні зацікавлення Івана Франка.
7. Методологічні пошуки компаративістики ХХ ст.
8. Розвиток порівняльних студій в Україні.

Література

3, 4, 10, 25, 37, 40, 56

Практичне заняття

Тема: Порівняльно-історичний (генетично-контактний) підхід

Теоретичні питання

1. «Все пізнаємо в порівнянні».
2. Генетичний (генеалогічний) метод.
3. Контактологічний метод.
4. Вивчення зовнішніх літературних зв'язків.
5. Внутрішні контакти: категорія впливу, рецепція – комунікація – традиція.

6. Принципи дослідження міжлітературних зв'язків.

Література

1-10, 18, 19, 25, 29-32, 47, 57

Практичне заняття

Тема: Переклад як форма міжлітературних взаємин

1. Форми і різновиди перекладу.
2. Категорії «еквівалентність», «адекватність», «трансформація» і «деформація».
3. Поняття буквального перекладу, підрядника, вільного перекладу, художнього перекладу, адаптації, переспіву.
4. Українська перекладацька школа.
5. Перекладацька спадщина П. Куліша, І. Франка, неокласиків, А. Кримського, Г.Кочура, М. Лукаша та ін.
6. Здобутки сучасних українських перекладачів (О. Мокровольського, М. Стріхи, О.Тереха та ін.).

Література

1, 3, 17, 19, 28, 29-32, 37

Практичне заняття

Тема: Порівняльно-типологічний (зіставний) підхід

Теоретичні питання

1. Поняття про типологію.
2. Історичні етапи зіставної методики.
3. Аналогія і контраст. Паралельне зіставлення – контекстуальний аналіз – типологічне вивчення.
4. Співвідношення між генеалогією і типологією.
5. Структуральні засади типології.
6. Категорії «зв'язок», «відношення», «синтагма», «парадигма», «варіант», «інваріант».
7. Порівняльна поетика.
8. Синхроністична типологія Діоніза Дюришина.
9. Діахронічні аспекти типології.

Література

1-10, 14, 15, 38, 41, 44, 49, 57

Практичне заняття

Тема: Тематичний, генологічний і стилістичний рівні компаративістики

Теоретичні питання

1. Проблеми тематичної історіографії, класифікації та термінології.
2. Архетипна / міфологічна критика.
3. Традиційні сюжети та образи.
4. Між типологією і феноменологією.
5. Мотив – сюжет.
6. Наратологічні аспекти тематології.
7. Обсяг і глибина тематологічного зіставлення.

8. Компаративна стилістика.
9. Компаративна генологія.

Література

13, 18, 25, 27, 34, 35, 36, 39, 42, 48, 55, 56

Практичне заняття

Тема : Концепція інтертекстуальності в компаративістиці. Теоретичні питання

1. Компаративістика «без берегів».
2. Становлення категорії інтертекстуальності.
3. Типи міжтекстової взаємодії.
4. Форми інтертекстуальності.
5. Палімпсестна будова тексту.
6. Історичні форми міжтекстовості.
7. Постмодерний текст як поле інтертекстуальної гри.

Література

12, 24, 41, 48, 51, 52, 58

Практичне заняття

Тема : Міждисциплінарні підходи до літератури та її контекстів Теоретичні питання

1. Компаративістика на міждисциплінарному перехресті.
2. Інтермедіальність – красне письменство серед інших мистецтв.
3. Мистецтво та різні сфери духовної культури.
4. Культуральні студії.

Література

1, 3, 23, 45, 50, 57

Практичне заняття

Тема: Літературна імагологія Теоретичні питання

1. Імагологія як мультидисциплінарна спеціалізація літературної компаративістики.
2. Проблема національного характеру і національний образ світу.
3. Національні стереотипи в дискурсивному освітленні.
4. Розширення Ойкумени: подорожня література.
5. Естетизація екзотичного.
6. Між полюсами «свого» і «чужого».
7. На прикордонні: народи-сусіди, іноплемінні співвітчизники, «люди без батьківщини» в літературній іконографії.
8. Україна в рецепції Заходу і Сходу.

Література

1, 3, 10, 11, 29-32, 38

Практичне заняття
Тема: Постколоніальні студії в компаративістиці
Теоретичні питання

1. Поняття «постколоніальні студії».
2. Компаративні вектори постколоніального літературознавства.
3. Деструкція європоцентричної моделі світової літератури.
4. Проблематика українських постколоніальних студій. Аналіз книг «Коли забуду тебе, Єрусалиме...» Юрія Барабаша, «Українське літературознавство постколоніального періоду» Петра Іванишина, «В обіймах імперії» Мирослава Шкандрія, «У тіні імперії» Олени Юрчук та ін.

Література

1, 3, 22, 26, 29-32, 43, 46, 53, 54

Самостійна робота

Тематика рефератів і презентацій

Компаративні праці М. Драгоманова

Компаративні зацікавлення І.Франка

О.Білецький як визначний знавець античності і класичного європейського письменства

Контактологічний метод у працях М.Дашкевича

«Позичена кобза» П.Куліша

І.Франко як перекладач

Українська перекладацька школа ХХ ст.

Розвиток порівняльно-історичної поетики у працях І.Франка

Біблійні мотиви в українській поезії кінця ХІХ- початку ХХ ст.

Концепція діалогічності у працях М.Бахтіна

Зорова поезія в сучасній українській літературі

Внесок І.Дзюби у розвиток постколоніальних студій в Україні

Імагологічні студії Гр. Грабовича

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи: антологія / за заг. ред. Дмитра Наливайка. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2009. – 487 с.
2. Бровко О. Основи компаративістики: навч.-метод. посіб. для організації самостійної роботи й підготов. до модульної роботи студ. / Олена Бровко. – Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2012. – 214 с.
3. Будний В. Порівняльне літературознавство: підручник / Василь Будний, Микола Ільницький. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. – 430 с.
4. Грицик Л. Українська компаративістика / Людмила Грицик. – Донецьк: Юго-Восток, 2010. – 299 с.
5. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / керівник проекту Анатолій Волков. – Чернівці: Золоті литаври, 2001. – 636 с.

6. Література. Теорія. Методологія / пер. з польськ. С. Яковенка; упор. і наук. ред. Д. Уліцької. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2006. – 543 с.
7. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / автор-укладач Юрій Ковалів. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2007. – Т. 1. – 608 с.
8. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / автор-укладач Юрій Ковалів. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2007. – Т. 2. – 634 с.
9. Літературознавча компаративістика: навч. посібник / наук. ред. Роман Гром'як; упоряд. Роман Гром'як, Ігор Папуша. – Тернопіль: ТДПУ, 2002. – 331 с.
10. Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика / Дмитро Наливайко. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2006. – 347 с.

Допоміжна

11. Андрусів С. Модус національної ідентичності: львівський текст 30-х років ХХ ст. / Стефанія Андрусів. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка. – Тернопіль: Джура, 2000. – 340 с.
12. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької. – Львів: Літопис, 2001. – 832 с.
13. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія / Пітер Баррі. – К.: Смолоскип, 2008. – 360 с.
14. Бондаренко Л.Г. Детективні мотиви в художній прозі Дмитра Марковича та Едгара Аллана По // Південний архів. Філологічні науки: Збірник наукових праць. Випуск LX. – Херсон: ХДУ, 2014. – С. 141-145.
15. Гадамер Г.Г. Різноманітність мов і розуміння світу // Гадамер Г.Г. Герменевтика і поетика: вибрані твори / Ганс Георг Гадамер. – К.: Юніверс, 2001. – С. 164-175.
16. Городнюк Н. Знаки необарокової культури Валерія Шевчука: компаративні аспекти / Н.Городнюк. – К.: Твім інтер, 2006. – 216 с.
17. Гром'як Р. Орієнтації. Розмисли. Дискурси. 1997 – 2007 / Роман Гром'як. – Тернопіль: Джура, 2007. – 368 с.
18. Гундорова Т. Транзитна культура: симптоми постколоніальної травми / Т. Гундорова. – К.: Грані-Т, 2013. – 548 с.
19. Денисова Т. Наука «компаративістика» в сучасному потрактуванні / Тамара Денисова // Літературна компаративістика. – Вип. І. – К.: ПЦ «Фоліант», 2005. – С. 10-26.
20. Дзюба І. Стереотипи сприйняття української культури // З криниці літ: у 3 т. / Іван Дзюба. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2006. – Т. 2. – С. 567-575.
21. Екфразис: вербальні образи мистецтва / за ред. Т. Бовсунівської; пер. з англ. І. Малишевської, з польськ. та рос. Д. Литовченка. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2013. – 237 с.
22. Енциклопедія постмодернізму / за ред. Чарлза Е. Вінквіста та Віктора Е. Тейлора. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. – 503 с.
23. Зварич І. Міф у генезі художнього мислення / І.Зварич. – Чернівці: Золоті литаври, 2002. – 236 с.
24. Іванишин П. Українське літературознавство постколоніального періоду / Петро Іванишин. – К.: ВЦ «Академія», 2014. – 192 с.

25. Копистянська Н. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства / Нонна Копистянська. – Л. : ПАІС, 2005. – 368 с.
26. Лановик М. Теорія цілісності художнього перекладу: літературознавчі проєкції / М. Лановик. – Тернопіль, 2006. – 470 с.
27. Літературна компаративістика. – Вип. 1. – К.: ПЦ «Фоліант», 2005. – 363 с.
28. Літературна компаративістика. – Вип. 2. – К.: ПЦ «Фоліант», 2005. – 364 с.
29. Літературна компаративістика. – Вип. 3. – К. : ПЦ «Фоліант», 2005. – 364 с.
30. Літературна компаративістика. – Вип. 4. – К. : ПЦ «Фоліант», 2005. – 364 с.
31. Літературознавча рецепція і компаративний дискурс / за ред. Романа Гром'яка. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. – 367 с.
32. Нямцу А. Миф и литература (теоретические аспекты функционирования) / Анатолій Нямцу. – Чернівці: Рута, 2005. – 80 с.
33. Нямцу А. Миф, легенда, литература (теоретические аспекты функционирования) / Анатолій Нямцу. – Чернівці: ЧДУ, 2007. – 520 с.
34. Нямцу А. Основы теории традиционных сюжетов / Анатолій Нямцу. – Чернівці: Рута, 2003. – 80 с.
35. Основы літературної компаративістики: метод. вказівки, план-проспект курсу, плани практ. занять для студ. / упор. Людмила Грицик, Олександр Астаф'єв. – К.: Київський університет, 2007. – 55 с.
36. Павличко С. Національність, сексуальність, орієнталізм: складний світ Агатангела Кримського / Соломія Павличко. – К.: Основи, 2001. – 328 с.
37. Павличко С. Теорія літератури / Соломія Павличко. – К.: Основи, 2002. – 679 с.
38. Папуша І. Modus orientalis: Індійська література в рецепції Івана Франка / Ігор Папуша. – Тернопіль: Збруч, 2000. – 206 с.
39. Пахльовська О. Ave, Europa!: статті, доповіді, публіцистика / Оксана Пахльовська. – К.: Пульсари, 2008. – 656 с.
40. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму / Ярослав Поліщук. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2002. – 392 с.
41. Постколоніалізм. Генерації. Культура / за ред. Тамари Гундорової, Агнешки Матусяк. – К. : Laurus, 2014. – 336 с.
42. Празька поетична школа: антологія / упоряд текстів та передм. О.Астаф'єва, А. Дністрового. – Харків: Веста; Ранок, 2004. – 256 с.
43. Просалова В. Інтермедіальні аспекти новітньої української літератури / Віра Просалова. – Донецьк: ДонНУ, 2014. – 154 с.
44. Саїд Е. Орієнталізм / Едвард Саїд. – К.: Основи, 2001. – 511 с.
45. Стріха М. Данте й українська література: досвід рецепції на тлі «запізнілого націєтворення» / Максим Стріха. – К.: Критика, 2003. – 163 с.
46. Турган О. Універсальні категорії в системі літературного твору (модерністська та постмодерна світоглядно-художні парадигми) / Ольга Турган, Тетяна Гребенюк. – Запоріжжя : Просвіта, 2008. – 292 с.
47. Українсько-польські літературні взаємини: історія, типологія, рецепція: колективна монографія / О. Астаф'єв, П. Михед, Є. Нахлік, О. Нахлік, Р. Радишевський, Л. Скупейко, О. Харлан, Е. Циховська; передм. О.Домашенко. – Донецьк: Ноулідж, 2010. – 132 с.

48. Фесенко В. Література і живопис: інтермедіальний дискурс: навч. посібник. – К.: ВЦ КНЛУ, 2014. – 398 с. 76. Фрис І. Неоміфологізм у слов'янських літературах / І. Фрис // Проблеми слов'янознавства. – 2007. – Вип. 56. – С. 228-236.
49. Шаповал М. Інтертекстуальність: історія, теорія, поетика: навч. посібник / Мар'яна Шаповал. – К.: ВПЦ «Київ. Ун-т», 2013. – 167 с.
50. Шаповал М. Інтертекст у світлі рампи: міжтекстові та міжсуб'єктивні реляції української драми: монографія / Мар'яна Шаповал. – К.: Автограф, 2009. – 352 с.
51. Шкандрій М. В обіймах імперії: російська і українська літератури новітньої доби / М. Шкандрій; пер. П. Таращук. – К.: Факт, 2004. – 496 с.
52. Юрчук О. У тіні імперії: українська література у світлі постколоніальної теорії / Олена Юрчук. – К.: ВЦ «Академія», 2013. – 224 с.

Інтернет-ресурси

53. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/ebook>) – найбільше зібрання книг, журналів, видань, карт, нот, образотворчих матеріалів, рукописів, стародруків, газет, документів на нетрадиційних носіях інформації;
54. Українські підручники онлайн admin (at) pidruchniki. Ws. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://litmisto.org.ua/?p=3351>
55. Слово і Час [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://il-journal.com/index.php/journal>
56. Мистецтво поетичне в дії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bukvoid.com.ua/reviews/books/2012/08/02/193000.html>